

ایام غربت

خاطرات فرشته اعرابی و فاطمه طباطبایی

به کوشش / / / به پالیزبان

سرشناسه	: اعرابی، فرشته، ۱۳۳۵ - مصاحبه‌شونده
عنوان و نام پدیدآور	: ایام غربت؛ خاطرات فرشته اعرابی و فاطمه طباطبایی / به کوشش مهدیه پالیزیان
مشخصات نشر	: تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر، ۱۳۹۸.
فروست	: (تاریخ شفاهی: ۵ یادها: ۵۴).
مشخصات ظاهری	: ۳۶۰ ص: مصور.
شابک	: ۱ - ۶۳ - ۵۶۷۶ - ۶۰۰ - ۹۷۸
یادداشت	: نمایه.
عنوان دیگر	: خاطرات فرشته اعرابی و فاطمه طباطبایی.
موضوع	: صدر، موسی، ۱۳۰۷ - - - دوستان و آشنایان - - - خاطرات / اعرابی، فرشته، ۱۳۳۵ - - - مصاحبه‌ها / طباطبایی، فاطمه، ۱۳۳۳ - - - مصاحبه‌ها / مجتهدان و علما - - - لبنان - - - سرگذشتنامه.
شناسه برگه	: طباطبایی، فاطمه، ۱۳۳۳ - - - مصاحبه‌شونده / پالیزیان، مهدیه، ۱۳۶۱ - - - مصاحبه‌گر
ردیف کتب	: ۹۹۶۱۱ / ۲ / ۵۵ BP
رده‌بندی ملی	: ۲۹۷ / ۹۹۸
شماره ناشر	: ۵۲۷۶۰۷۰

ایام غربت؛ خاطرات فرشته اعرابی و فاطمه طباطبایی

به کوشش: مهدیه پالیزیان

ناشر: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر

چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و نشر عروج

چاپ اول: ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۸۵۰۰ تومان

• خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و قهر رازی، فروشگاه مرکزی، تلفن: ۶۶۴۰۴۸۷۳ - دورنگار: ۶۶۱۰۰۹۱۵

• خیابان انقلاب، تقاطع حافظ، فروشگاه شماره ۱، تلفن: ۶۶۷۰۱۲۹۷

• خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری، فروشگاه شماره ۲، تلفن: ۶۶۹۵۵۷۳۷

• مراکز پخش: • حرم مطهر حضرت امام خمینی (س)، ضلع شمالی، فروشگاه شماره ۳، تلفن: ۵۵۲۰۳۸۰۱

• کلیه نمایندگیهای فروش در استانها

نشانی الکترونیکی: pub@imam-khomeini.ir

• تهران، مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر، میدان هفت تیر، بالاتر از مسجد الجواد، کوچه

عبدالکریم شریعتی، پلاک ۱۰، واحد ۲، تلفن ۳-۸۸۴۹۴۱۶۴ فکس ۸۸۴۹۴۱۶۴

فروشگاه آنلاین www.book.imamsadr.ir

- فهرست -

۹	سخن ناشر
۱۱	پیشگفتار
۵	مقدمه
۱۰	گفت و گو با خانم فرشته اعرابی
۱۴۳	گفت و گو با خانم فاطمه طباطبایی
۲۴۷	پی نوشت
۳۰۹	تصاویر
۳۴۷	نمایه

پیشگفتار

اهمیت یافتن «تاریخ ملی» در معادلات سیاسی و اجتماعی جوامع بشری، موجب تأیید و تأیید نیز به «تاریخ» بخشیده است. اگر در گذشته، تاریخ فقط روایتی داستانی از وقایع بود، امروز تاریخ با شاخه‌ها و گرایش‌های مختلف و متعدّدش به اموری فراتر از روایت وقایع می‌پردازد. بررسی ریشه‌ها، وقایع حال، جوامع و تبارشناسی ویژگی‌ها و معضلات هر جامعه با نگرانی تاریخی - در کنار سایر علوم و معارف انسانی - از دیگر کارکردهای «تاریخ» است. البته، روشن است که برای رسیدن به این اهداف، علم تاریخ نیز روش‌ها و شیوه‌های جدیدتری برای جمع‌آوری داده‌ها و پردازش آنها به بهره‌برده است. «تاریخ شفاهی» که جمع‌آوری خاطرات و روایت‌های شفاهی وقایع تاریخی است یکی از این روش‌هاست. شاید این روش جدید از جهاتی کهن‌ترین شیوه تاریخ‌نگاری هم تلقی گردد. اما بی‌شک تفاوت اصلی را باید در روش‌شناسی جست‌وجو کرد. در دهه‌های اخیر مراکز علمی و پژوهشی توجه خاصی به این روش معطوف کرده‌اند.

محتوای تاریخ شفاهی که از طریق گفت‌وگوی فعال و هدفمند فراهم می‌آید، شامل مشاهدات و تجربه‌های تاریخی اشخاص یا

نقل قول‌های آنان از دیگر بازیگران صحنه تاریخ است. در تاریخ شفاهی مصاحبه‌گر به راوی کمک می‌کند که در بیان خاطرات خود علاوه بر شرح وقایع تاریخی، احساس و نظر خود را درباره آن موضوعات نیز بیان کند.

در حقیقت تاریخ شفاهی محصول تلاش مشترک مصاحبه‌گر و مصاحبه‌شونده است و کیفیت داده‌های به دست آمده ارتباط نزدیکی با کارآمدی تسلط مصاحبه‌گر بر موضوع مورد بحث و قدرت حافظه و البته اهمیت مشاهدات مصاحبه‌شونده دارد.

با این‌که بهی‌است، که گذشت زمان مصلحت‌انگاری راوی را تا اندازه بسیاری کاهش می‌دهد و سبب می‌شود که او با اطمینان بیشتری به بیان خاطرات خود بپردازد. به‌سبب بسیاری از خاطرات - هرچند اندک - که عمری در سینما شاهدش تاریخی باقی مانده تنها اطلاعات موجود درباره شخص یا حادثه‌ای باشد. رای اهمیت فراوان نیز هست. آنچه از این‌گونه تاریخ‌نگاری به دست می‌آید روایتی است مستند که در کنار دیگر اطلاعات، بخشی از معماهای تاریخی را - به‌ویژه در حوزه تاریخ معاصر - تا حدود بسیاری حل می‌نماید. همچنین بستر را برای محقق فراهم می‌آورد که حوادث را نه از یک روزنامه که آن را به مثابه نوعی تجربه جمعی دریابد و به بازکاوی آن بپردازد. به این ترتیب بدور از حالت انفعالی این ظرفیت را پیدا کند که در قضاوت تاریخی استنادات بیشتری دست یافته و در سیر مطالعاتی خود از اعتبار و اعتماد بیشتری برخوردار شود.

براساس همین ضرورت بود که مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر طرح تاریخ شفاهی امام موسی صدر را با هدف ثبت و ضبط خاطرات نزدیکان و دوستان و همکاران و مرتبطان با ایشان در دستور کار قرار داد.

جایگاه ممتاز امام موسی صدر از جهات مختلف بر اهمیت این طرح می افزاید. وابستگی به یکی از خاندان مهم شیعه، حضور مؤثر در حوزه علمی قم و نجف، تحصیل در دانشگاه و ارتباط با مراکز علمی و دانشگاهی، فعالیت های فرهنگی و اجتماعی گسترده در ایران و عراق و لبنان، رهبری سیاسی و دینی شیعیان لبنان، ارتباطات وسیع سیاسی و فرهنگی با مجامع بین المللی و دولت ها و ملت ها و نخبگان سایر کشورها، ادای نقش به مثابه اندیشمند و متفکر دینی، تعامل گسترده با عالمان، دینان و مذاهب اسلامی و غیراسلامی، تأثیرات عمیق در لبنان و خاور میانه و سایر این ها همگی شاهی بر اهمیت جایگاه امام موسی صدر و ضرورت ادای این طرح است. در این پیوند از اردیبهشت ۱۳۸۹ «گروه تاریخ» مؤسسه تشکیل شد و مطالعه دقیق آثار و منابع مکتوب و ضبط آواز کرد تا ضمن آشنایی بیشتر با زوایای مختلف زندگی و دیدگاه های امام صدر، اولاً سرفصل های اصلی طرح را تعیین، ثانیاً پرسش ها و ابهامات را مشخص و ثالثاً صاحبان خاطرات و اماکن و جغرافیای مرتبط با ایشان را شناسایی کند تا مصاحبه ها با هدف گذاری و انسجام بیشتری صورت گیرد.

گام بعدی تماس با افراد و ضبط خاطرات بود که به رغم برخی مشکلات با سرعتی کم، اما امیدبخش آغاز شد. پیدا کردن دوستان و یاران امام صدر و مرتبطان و مطلعان از فعالیت های ایشان در دهه میمانه همکاران ما را به حضور می پذیرند موجب امید و شادمانی و تسهیل در فقدان برخی افراد و ضعف حافظه عده ای از مصاحبه شوندگان است. عمیق همکاران را بر می انگیزد و همین امر اهمیت ضبط هرچه سریع تر خاطرات را مضاعف می سازد.

کتاب حاضر از ثمرات همین طرح است و با همکاری صمیمانه مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی^(ره) به زیور طبع آراسته شد که جا

دارد مراتب سپاس خود را به ایشان تقدیم داریم.
درخواست و انتظار ما از همه کسانی که با امام صدر ارتباط داشته و
یا از نزدیک شاهد فعالیت‌ها و اقدامات مختلف ایشان بوده‌اند این است
که دست همکاران ما را در این پروژه بفشارند و آنان را میهمان خاطرات
شنیدنی هرچند کوتاه خود سازند.

لطفاً از طرق زیر با ما تماس حاصل فرمایید و با ارسال عکس یا
نسخه یا سند یا آثار صوتی و تصویری یا دست‌نوشته بر غنای مرکز اسناد
مؤسسه بیفزایند. پیشاپیش مراتب سپاسگزاری خود را از همه کسانی
که ما را در این مسیر همراهی می‌کنند اعلام می‌داریم.

تلفن: ۰۲۰ ۸۸۱ ۱۶۲-۳

پست الکترونیکی: oralhistory@imamsadr.ir

وبگاه: www.imamsadr.ir

نشانی: تهران، میدان هفت تیر، کرچه شریعتی، پلاک ۱۰، واحد ۲

مؤسسه فرهنگی تحفه آثار، امام موسی صدر